

вторгнення російських військ, що не дотримуються жодного із принципів та правил війни, у зв'язку з чим були визначені окремі проблеми унеможливлення захисту прав і свобод громадян України.

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/389-19?msclkid=6a734fd2c26b11eca2fe813c09b6bd82#Text> (дата звернення 01.06.2025).

2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 01.06.2025).

3. Маркович Х. М. Права і свободи людини в умовах воєнного стану: фокус пріоритетів. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*, 2023. С. 95-99.

4. Пошиванюк Т. Проблеми забезпечення права на захист під час війни. *Публічне право* №3 (55), 2024. С. 5-12.

5. Мельниченко Б. Б. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2023. № 4. С. 106-109.

Олександр ЯРОВИЙ

курсант 3 курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Олексій БОЙКО

доцент кафедри кримінального процесу фахівців Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ТА ПРАЦІВНИКІВ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ОГолоШЕННЯ ОСОБИ В РОЗШУК

В умовах воєнного стану, коли частина території України є тимчасово окупованою, а велика кількість громадян переміщується в інші регіони чи за кордон, важливість скоординованої взаємодії між слідчими та оперативними працівниками набуває особливої актуальності. Розшук осіб, які можуть бути причетними до злочинів проти основ національної безпеки, колабораціонізму, участі у діяльності збройних формувань рф, вимагає максимальної точності, швидкості та ефективності. Тому механізми взаємодії мають бути не лише чітко прописаними, але й гнучкими до змін безпеки й оперативної обстановки.

Процедура оголошення особи у розшук врегульована низкою

нормативно-правових актів. Відповідно до ч. 1 ст. 281 КПК України підозрюваного може бути оголошено в розшук, якщо під час досудового розслідування його місцезнаходження невідоме або він виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України чи за межами України та не з'являється без поважних причин на виклик слідчого, прокурора за умови його належного повідомлення про такий виклик [1, ст. 281]. Таке рішення ухвалюється слідчим або прокурором у формі постанови. Розділом VIII Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні закріплені основні моменти взаємодії.

1. У день прийняття рішення про оголошення в розшук підозрюваного слідчий доповідає про це керівникові органу досудового розслідування для подальшого інформування керівника територіального підрозділу, керівника оперативного підрозділу для організації розшуку.

2. Матеріали, які направляються керівникові оперативного підрозділу, повинні включати: витяг з ЄРДР, копію письмового повідомлення про підозру, постанову про оголошення розшуку підозрюваного або постанову про зупинення досудового розслідування, ухвалу слідчого судді про дозвіл на затримання з метою приводу, довідку про особу або копію документа, який посвідчує особу [2, ч. 1 Розділ VIII].

Однією із ключових передумов здійснення ефективного розшуку підозрюваного є чітке розмежування повноважень між слідчим та оперативним працівником, при цьому кожен із них виконує взаємопов'язані завдання. Слідчий відповідає за винесення постанови про оголошення в розшук підозрюваного, повідомлення керівника органу досудового розслідування, керівника територіального підрозділу, направлення клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, надсилання запиту про надання міжнародної правової допомоги у кримінальному провадженні.

Натомість працівник оперативного підрозділу здійснює дії, спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного. Такі повноваження регулюються Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність». Організація розшукової роботи покладається на керівників відповідних оперативних підрозділів [3, с. 360].

Повноваженнями працівників підрозділів карного розшуку та слідчих під час їх взаємодії при оголошенні особи в розшук є: надання слідчим доручення підрозділам карного розшуку для здійснення розшуку підозрюваного, щомісячне письмове інформування працівниками підрозділів карного розшуку слідчих про заходи, ужиті для встановлення місцезнаходження підозрюваного, надання працівниками підрозділів карного розшуку слідчому для ознайомлення з дотриманням режиму таємності матеріалів ОРС [4, с. 708].

Незважаючи на наявність регламентуючих документів, на практиці можуть виникати такі проблеми в організації взаємодії між слідчими та оперативниками:

1. Нечіткі алгоритми дій у нетипових або міжрегіональних ситуаціях. Це актуально, зокрема, під час оголошення у розшук осіб, які можуть переховуватись на тимчасово окупованих територіях або за кордоном.

2. Технічна та кадрова недостатність. Недостатнє забезпечення технічними засобами та надмірне навантаження на оперативний склад уповільнює процес розшуку.

3. Нерозвиненість електронної координації. Відсутність єдиної електронної платформи для обміну інформацією в режимі реального часу між слідчим та оперативними підрозділами ускладнює узгодженість дій.

4. Формальний підхід до оголошення у розшук, коли документально особа оголошена у розшук, однак реальні розшукові заходи не здійснюються або виконуються номінально.

Виходячи з проведеного аналізу, актуальним є впровадження низки організаційних, нормативних та технічних змін, зокрема: впровадження спільних електронних платформ, що дозволили б слідчому та оперативному працівнику координувати дії у режимі реального часу, вести спільний облік розшукових дій, залишати примітки, обмінюватись службовими повідомленнями, регулярні спільні навчання, тренінги та командні навчальні вправи, що моделюють ситуації розшуку з метою підвищення рівня командної роботи, запровадження відповідальності за безпідставну бездіяльність у розшуку як для слідчих, так і для оперативників.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. № 4651-VI. Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. (дата звернення: 27.05.2025).

2. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні від 07.07.2017 № 575 Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 27.05.2025).

3. Церкуник Л. В. Проблемні питання, які виникають у разі організації розшуку підозрюваного під час досудового розслідування. *Актуальні питання та перспективи розшукової роботи в діяльності підрозділів кримінальної поліції : Міжвідомчий науково-практичний круглий стіл Національної академії внутрішніх справ*. 2024. С. 358-361.

4. Бойко О. П. Повноваження слідчих та працівників підрозділів карного розшуку під час їх взаємодії при оголошенні особи в розшук. *Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності : тези Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 3 бер. 2017 р.)*. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2017. С. 705-708.